

Asia: VN/33727/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

-

Ammatillisen koulutuksen kokeilua koskevat säädösehdotukset

-

Rahoituksen uudistusta koskevat säädösehdotukset

-

Oppimisen tukea ja erityistä tukea koskevat säädösehdotukset

Kannatamme ajatusta oppimisvalmiuksia tukevien opintojen korvaamisesta varsinaisen tutkintoon johtavan koulutuksen yhteydessä annettavalla matalan kynnyksen tuella. Tämä olisi opiskelijälähtoisempää, keskittyisi valmiuksien tukemiseen ja opintojen etenemiseen, eikä valmiuksien puuttumiseen. Painopiste olisi pedagogisten ratkaisujen tekemisessä opiskelijälähtoisemmiksi ja esteettömiksi sekä sujuvaksi osaksi opiskelijan opintopolkua ja opintoja, erillisten oppimisvalmiuksia tukevien opintojen sijasta. Näemme, että uudistus tukisi tuen oikea-aikaisuutta. Matalan kynnyksen tuki myös tavoittaisi paremmin useammat tukea tarvitsevat. Resurssien kohdentaminen olisi myös tehokkaampaa ja oikea-aikaisempaa. Näemme, että ehdotettu uudistus tukisi tutkinto-opintojen etenemistä nykyistä kokonaisvaltaisemmin ja vähentäisi koulutuksen keskeyttämistä toisella asteella.

Näemme, että oppimisvalmiuksien oikea-aikaisella, varhaisella ja matalan kynnyksen tuella olisi vaikutus ammatillisen toisen asteen opiskelijoiden opiskelutaitojen kehittymiseen siten, että opiskelutaitojen jakautuminen opiskelijoiden välillä (ks. Hakamäki-Stylman, Hievanen, Aaltola, Anttila, Keränen, Nurkka, Petri, Ranta, Riihimäki, Stadius, Tammilehto & Kaihari, 2024) vähenisi ja heikot opiskeluvälit omaavien opiskelijoiden määrä pienenis. Näemme, että ehdotettu uudistus tukisi jatko-opinnoissa menestymisen haasteiksi tunnistettuja viestinnällisten taitojen sekä

vieraitten kielten ja matemaattis-luonnontieteellisen osaamisen puutteiden (ks. Hakamäki-Stylman et al. 2024) ehkäisyä. Näin ehdotettu uudistus vahvistaisi ammatillisen toisen asteen opiskelijoiden valmiuksia siirtyä ja menestyä jatko-opinnoissa korkeakouluissa.

Erytisen tuen uudelleen muotoilu, sisältäen sekä erityisopettajan antaman opetuksen että erityisopettajan konsultaatioon perustuvan muun opetuksen ja ohjauksen, vastaisi paremmin opiskelijan tarpeita ja kuvaa jo nyt monin paikoin käytössä olevia toimintatapoja. Erytisopettajien roolia konsultoivana asiantuntijana ja arjessa mukana olevana muiden opettajien kanssa yhdessä työskentelevänä pedagogina sekä muiden tahojen yhteistyökumppanina on kuitenkin tarpeen edelleen vahvistaa. Erytinen tuki ei voi olla vain erityisopettajan tehtävä, joten muutos on perusteltu. Erytisen tuen järjestämiseen osallistuvat tarvittaessa kaikki ja erityisopettaja tukee tässä tehtävässä; ehdotettu uudistus korostaisi ja edistäisi opetushenkilöstön välistä sekä muun henkilöstön kanssa tehtävää yhteistyötä oppimisen tuen järjestämisessä. Mahdollinen uudistus vaatisi monin paikoin henkilöstön osaamisen (mm. erityisopettajien konsultoiva osaaminen sekä muun opetushenkilöstön ja muun henkilöstön erityisen tuen osaaminen) sekä uusien toimintamallien ja käytänteiden kehittämistä. Rahoituksen on tuettava erityisen tuen uudenlaista järjestämistä eikä vaikea mitattavuus saa olla lisäresurssin este.

Lähde

Hakamäki-Stylman, V., Hievanen, R., Aaltola, M., Anttila, A-P., Keränen, H., Nurkka, N., Petri, S., Ranta, K., Riihimäki, S., Stadius, A., Tammilehto, M. & Kaihari, J. 2024. AMIKSESTA AMMATTIKORKEAKOULUUN – Arviointi ammatillisen koulutuksen tuottamista valmiuksista suhteessa ammattikorkeakouluopintojen vaatimuksiin. Karvi. Julkaisut 2:2024.

Tilaukoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

Muut ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

-

Asetusluonnokset

-

Muut kommentit

-

Kukko Marianne

HAMK